

Gmina Będzin
ul. 11 Listopada 20
42 - 500 Będzin

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do projektu Aktualizacji Planu Gospodarki
Odpadami dla Miasta Będzina na lata
2011 - 2014 z perspektywą do 2022 r.**

Będzin, sierpień 2011 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Będzina na lata 2011 - 2014 z perspektywą do 2022 r.

TYTUŁ:	Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Będzina na lata 2011 – 2014 z perspektywą do 2022 r.
Zamawiający:	Gmina Będzin ul. 11 Listopada 20 42 - 500 Będzin
Koordinacja realizacji obowiązków umownych ze strony Urzędu Miejskiego	inż. Paweł Nocoń
Wykonawca:	IGO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. ul. Barbary 21 a 40 - 053 Katowice
Zespół autorski	mgr inż. Anna Rosiak-Tatulińska mgr inż. Tadeusz Sójka
Nadzór nad realizacją opracowania	mgr inż. Bożena Kuzio - Wasilewska
Sfinansowane ze środków:	Budżet Gminy

Będzin, sierpień 2011 r.

SPIS TREŚCI:

WPROWADZENIE.....	4
1. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	4
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	5
3. ISTNIEJĄCY STAN GOSPODARKI ODPADAMI ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	9
3.1. ISTNIEJĄCY STAN GOSPODARKI ODPADAMI	9
3.2. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	12
4. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	14
5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIECZNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	14
6. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	18
7. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO.....	20
8. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE I KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000	21
9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWAŻAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	22
10. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZENIA.....	22
11. INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	23
12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	24
WYKORZYSTANE MATERIAŁY	25

SPIS TABEL:

TABELA 1. ZESTAWIENIE ILOŚCI ODPADÓW KOMUNALNYCH ZEBRANYCH Z TERENU GMINY BĘDZIN [MG/ROK].....	10
TABELA 2. PROGNOZOWANA ILOŚĆ WYTWORZONYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH NA LATA 2011-2014 Z PERSPEKTYWĄ DO 2022 R., DLA GMINY BĘDZIN [MG/ROK]	12
TABELA 3. OCENA ZGODNOŚCI CELÓW ZAWARTYCH W PROJEKCIE PGO DLA GMINY BĘDZIN Z KPGO 2014	19
TABELA 4. SKUTKI ŚRODOWISKOWE ODDZIAŁYWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ OKREŚLONYCH W PGO DLA GMINY BĘDZIN NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA	20
TABELA 16. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA GMINY BĘDZIN... ..	22

SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1. Lokalizacja obszarów Natura 2000 – w okolicy Miasta Będzina.....	16
--	----

Wprowadzenie

Konieczność sporządzenia Prognozy oddziaływania na środowisko do projektu Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Będzina na lata 2011 – 2014 z perspektywą do 2022 r. wynika z art. 46 Ustawy z dnia 3 października 2008 r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. nr 199, poz. 1227). Celem jej opracowania jest określenie wpływu celów i zadań zarówno krótko jak i długoterminowych zawartych w Planie gospodarki odpadami na środowisko. Prognoza wskazuje także możliwe negatywne skutki realizacji Planu i możliwości przeciwdziałania tym skutkom. Zakres prognozy określony został w art. 51 w/w Ustawy i obejmuje on:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- analizę i ocenę istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- analizę i ocenę stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- analizę i ocenę istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- analizę i ocenę celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i oddziaływaniami na te elementy,
- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

1. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Będzina na lata 2011 – 2014 z perspektywą do 2022 r. została sporządzona zgodnie z wymaganiami nałożonymi ustawą z dnia 03.10.2008 r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227). W Prognozie przeanalizowano aktualny stan gospodarki odpadami, prognozy wytwarzania odpadów w perspektywie do 2022 r. a także cele, kierunki działań i zadania postawione gminie Będzin, mające na celu rozwiązanie problemów gospodarki odpadami komunalnymi. Przeanalizowano także

zgodność celów, kierunków działań i zadań ujętych w harmonogramie przedmiotowego Planu z celami i strategicznymi kierunkami działań ujętymi w dokumentach nadrzędnych takich jak: Krajowy plan gospodarki odpadami KPGO 2014, Aktualizacja planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego z 2009 r., Aktualizacja Planu gospodarki odpadami dla powiatu będzińskiego na lata 2011-2014 z perspektywą do 2022r. oraz Polityka Ekologiczna Państwa. W prognozie przeprowadzono analizę oddziaływania Planu gospodarki odpadami na środowisko oraz przedstawiono możliwe skutki realizacji tego dokumentu. Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych, analiz jakościowych opartych na danych dostępnych z państwowego monitoringu środowiska oraz identyfikacji i wartościowaniu skutków przewidywanych zmian w środowisku. Dodatkowo przy sporządzaniu Prognozy odniesiono się do uzgodnień z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Katowicach pismo z dnia 02.08.2011 r. znak: WOOŚ.411.92.2011.MG oraz opinii sanitarnej wydanej przez Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego pismo z dnia 05.08.2011 r. znak: NS/NZ/521/D/0254/111/11, (NZ-521-97/11).

2. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Informacje o zawartości dokumentu

Projekt Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Będzina na lata 2011-2014 z perspektywą do 2022 r. opracowany został zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. z 2003 r., Nr 66, poz. 620) oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. z 2006 r., Nr 46, poz. 333). Niniejszy Plan Gospodarki Odpadami obejmuje okres od 2011 do 2014 r. wraz z perspektywą długookresową do 2022 r.

Projekt Planu gospodarki odpadami dla Miasta Będzina zawiera:

- ogólną charakterystykę Miasta Będzina,
- analizę stanu aktualnego gospodarki odpadami:
 - stan realizacji zmian i nowych zadań ustawowych,
 - rodzaj, ilość i źródła powstawania odpadów komunalnych,
 - rodzaje i ilości odpadów poddawanych procesom odzysku i unieszkodliwiania,
 - istniejący system gospodarowania odpadami komunalnymi,
 - instalacje i podmioty działające w gospodarce odpadami,
 - identyfikację problemów w zakresie gospodarki odpadami,
- prognozowane zmiany w gospodarce odpadami,
- przyjęte cele w zakresie gospodarki odpadami,
- działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami,
- proponowany system gospodarki odpadami,
- źródła finansowania systemu,
- harmonogram realizacji działań,
- system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów,
- wnioski z analizy oddziaływania projektu zaktualizowanego PGO na środowisko.

Zgodnie z Ustawą z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2011 r., nr 152, poz.897) omawiany plan gospodarki odpadami w gminie przestanie obowiązywać najpóźniej do 30 czerwca 2013 roku, kiedy to zaczyna funkcjonować nowy system gospodarowania odpadami w oparciu o uchwalone nowe regulaminy utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

Przyjęte cele i działania w zakresie gospodarki odpadami

Celem tworzenia planów gospodarki odpadami na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym jest dojście do systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju. Zgodnie z polityką ekologiczną państwa, Krajowym Planem Gospodarki Odpadami KPGO 2014 oraz Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego celami głównymi w gospodarce odpadami są:

- utrzymanie tendencji oddzielania wzrostu ilości wytworzonych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB,

- zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska,
- zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- utworzenie i uruchomienie bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami (BDO).

Szczególne znaczenie ma hierarchizacja gospodarki odpadami. W pierwszej kolejności należy zapobiegać i minimalizować ilości wytwarzanych odpadów, następnie wykorzystywać ich właściwości materiałowe i energetyczne. W przypadku, gdy nie jest możliwy odzysk odpadów należy je przekazywać do unieszkodliwienia, przy czym składowanie należy traktować jako najmniej pożądany kierunek.

Dla poszczególnych grup odpadów (tj. odpadów komunalnych, odpadów niebezpiecznych i pozostałych odpadów) sformułowano, przedstawione poniżej, dodatkowe cele szczegółowe. W gospodarce odpadami komunalnymi przyjęto następujące cele:

- objęcie wszystkich mieszkańców gminy systemem odbierania odpadów komunalnych najpóźniej do 2015 r.,
- zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy możliwości selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 r.,
- ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji do końca 2013 r. do poziomu 50 % wagowo tych odpadów w stosunku do ich ilości wytwarzanych w 1995 r.,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do maks. 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.,
- utworzenie organizacyjnych struktur ponadgminnych zarządzających gospodarką odpadami komunalnymi w ramach regionalnych systemów,
- wdrożenie i rozwój innych niż składowanie technologii zagospodarowania odpadów, w tym technologii biologicznego i termicznego przekształcania,
- podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

W Planie gospodarki odpadami dla Miasta Będzina określone zostały zadania strategiczne, których realizacja zapewni poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. W okresie lat 2011–2022 realizowane będą następujące przedsięwzięcia:

- edukacja ekologiczna promująca minimalizację powstawania odpadów oraz właściwe postępowanie z nimi,
- stosowanie „zielonych zamówień publicznych”, czyli ujmowanie kryteriów środowiskowych przy formułowaniu specyfikacji w przetargach finansowanych ze środków publicznych,
- wdrażanie systemów selektywnego zbierania i przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji (propagowanie przydomowego kompostowania odpadów zawierających frakcje organiczne a w miejscach gdzie nie ma takiej możliwości prowadzenie selektywnej zbiórki tych odpadów),
- wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych oraz skuteczna egzekucja prawa w zakresie gospodarki odpadami.

Osiągnięcie założonych celów wymaga koordynacji działań między poszczególnymi szczeblami władzy samorządowej oraz organami ochrony środowiska i innymi zaangażowanymi instytucjami.

Powiązanie z innymi dokumentami

Gospodarka odpadami w krajach Unii Europejskiej regulowana jest głównie przez dyrektywy, z których ostatnią jest dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy. Uchyła ona do 12 grudnia 2010 roku dyrektywy: 2006/12/WE, 91/689/EWG, oraz wprowadzająca do tego czasu zmiany w tych dyrektywach. Szczegółowe dyrektywy dotyczą m.in.:

- gospodarki odpadami (2006/12/WE),
- gospodarki odpadami z przemysłu wydobywczego (2006/21/WE),
- odpadów niebezpiecznych (91/689/EWG),
- składowania odpadów (1999/31/WE),
- spalania odpadów (2000/76/WE),
- opakowań i odpadów opakowaniowych (94/62/WE),
- zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (2002/96/WE),

- baterii i akumulatorów (2006/66/WE),
- pojazdów wycofanych z eksploatacji (2000/53/WE).

Najważniejszymi zobowiązaniami Polski, bezpośrednio wynikającymi z przedstawionych dyrektyw jest:

- osiągnięcie w 2014 r. odzysku min. 60% i recyklingu 55% odpadów opakowaniowych,
- osiągnięcie odzysku odpadów biodegradowalnych
 - w 2013 r. odzysku 50% tych odpadów w stosunku do ilości wytworzonych w 1995 r,
 - w 2020 r. odzysku 65% tych odpadów w stosunku do ilości wytworzonych w 1995 r,
- zebranie w 2012 r. 25% zużytych baterii i akumulatorów, a w 2016 r. 45% tych odpadów.

Polska została również zobowiązana do zamknięcia do 2012 r. wszystkich wysypisk, które nie spełniają wymagań dyrektywy 99/31/WE oraz eliminacji PCB z transformatorów i kondensatorów (do końca 2010 r.). Aby uzyskać istotny postęp, wymagany przez prawo Unii Europejskiej konieczne będzie wdrożenie i stosowanie wytycznych ujętych w prawodawstwie unijnym dla usprawnienia polskiego systemu gospodarki odpadami.

Dokumentem nadrzędnym wobec Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Będzina jest Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014 (KPGO 2014), Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego 2009 oraz Aktualizacja Planu gospodarki odpadami dla powiatu będzińskiego na lata 2007 - 2010 z perspektywą na lata 2011-2018. Przy opracowywaniu projektu Planu uwzględniono również cele dotyczące gospodarki odpadami wynikające z Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016.

Polityka ekologiczna państwa w latach 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) nakłada obowiązek sporządzania polityki ekologicznej państwa na najbliższe 4 lata z perspektywą 4-letnią. W Polityce ekologicznej państwa w rozdziale Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego jako jeden z rozdziałów została poruszona gospodarka odpadami.

Celami średniookresowymi w zakresie gospodarki odpadami są:

- utrzymanie tendencji oddzielenia ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju (mniej odpadów na jednostkę produktów, mniej opakowań, dłuższe okresy życia produktów itp.),
- znaczne zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska,
- zamknięcie wszystkich składowisk, które nie spełniają standardów UE i ich rekultywacja,
- sporządzenie spisu zamkniętych oraz opuszczonych składowisk odpadów wydobywczych wraz z identyfikacją obiektów wpływających znacząco na środowisko (obowiązek wynikający z dyrektywy 2006/21/WE oraz ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865),
- eliminacja kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów,
- pełne zorganizowanie krajowego systemu zbierania wraków samochodów i demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- takie zorganizowanie systemu preselekcji sortowania i odzysku odpadów komunalnych, aby na składowiska nie trafiało ich więcej niż 50% w stosunku do odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami KPGO 2014

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach wprowadziła obowiązek opracowania planów gospodarki odpadami na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym, które podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata. Celem tworzenia Krajowego Planu Gospodarki Odpadami KPGO 2014 jest dojście do systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym w pełni realizowane są zasady gospodarki odpadami, a w szczególności zasada postępowania z odpadami

zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, czyli po pierwsze zapobieganie powstawaniu odpadów, a następnie kolejno przygotowywanie do ponownego użycia, recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie, przy czym najmniej pożądanym sposobem ich zagospodarowania jest składowanie.

W związku z powyższym, uwzględniając politykę ekologiczną państwa, przyjęto następujące cele główne:

- utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB,
- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów
- utworzenie i uruchomienie bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami (BDO).

W gospodarce odpadami komunalnymi natomiast przyjęto następujące cele:

- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców najpóźniej do 2015r.
- objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015r.
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów tak aby nie było składowanych:
 - w 2013 r. więcej niż 50%,
 - w 2020 r. więcej niż 35%
- masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.,
- przygotowanie do ponownego wykorzystania i recykling materiałów odpadowych przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych na poziomie minimum 50% ich masy do 2020r.

Aktualizacja planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego

Nadrzędnym celem w zakresie gospodarki odpadami jest stworzenie w województwie śląskim zintegrowanego systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, oraz określenie koniecznych do realizacji zadań na różnych poziomach administracyjnych.

Zgodnie z Krajowym Planem Gospodarki Odpadami oraz Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020, przyjęto następujące cele główne:

- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów w stosunku do tempa wzrostu gospodarczego województwa,
- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności wdrożenie systemu odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- prowadzenie zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska i normami europejskimi systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- zmniejszenie strumienia odpadów, w szczególności odpadów ulegających biodegradacji, wielkogabarytowych i niebezpiecznych, kierowanych na składowiska,
- wyeliminowanie procederu nielegalnego składowania i zagospodarowywania odpadów,
- zapewnienie wiarygodnego i obszernego monitoringu pozwalającego na diagnozowanie potrzeb w zakresie gospodarowania odpadami w województwie.
- zwiększenie działań kontrolnych i skuteczna egzekucja prawa.

Dla poszczególnych grup odpadów sformułowano cele szczegółowe, w tym dla odpadów komunalnych:

- objęcie wszystkich mieszkańców województwa umowami na odbieranie odpadów komunalnych,
- zapewnienie wszystkim mieszkańcom województwa możliwości selektywnego zbierania odpadów,

- uzyskaniu znaczących efektów w selektywnym zbieraniu odpadów w tym niebezpiecznych do poziomu 50%, wielkogabarytowych 40% i przydatnych do recyklingu w tym odpadów opakowaniowych do poziomu 10% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych.
- zmniejszenie ilości składowanych odpadów komunalnych do poziomu 85% w stosunku do ilości odpadów wytwarzanych,
- wdrożenie i rozwój innych niż składowanie technologii zagospodarowania i przekształcania odpadów.
- Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Aktualizacja Planu gospodarki odpadami dla powiatu będzińskiego na lata 2007 – 2010 z perspektywą na lata 2011 – 2018

W gospodarce odpadami komunalnymi wytwarzanymi w gminach powiatu będzińskiego wytyczono za WPGO główne do realizacji do 2018r.

Poniżej przedstawiono cele główne wytyczone do realizacji w gospodarce odpadami komunalnymi w okresie do 2018r.:

- ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji do poziomu 50% tych odpadów w 2013r i 35% w 2020r w stosunku do ich ilości wytwarzanych w 1995r;
- dalszy wzrost efektów selektywnego zbierania odpadów:
 - niebezpiecznych (do 80% w 2015r oraz do 90% w 2018r ich ilości w całkowitej masie zmieszanych odpadów komunalnych),
 - wielkogabarytowych (70% w 2015r oraz 90% w 2018r ich ilości w całkowitej masie zmieszanych odpadów komunalnych),
 - remontowo-budowlanych (do 80% w 2018r wytworzonych ilości tych odpadów),
 - nadających się do recyklingu (15% w 2015r oraz 20% w 2018r ich ilości w całkowitej masie zmieszanych odpadów komunalnych);
- zmniejszenie ilości składowanych odpadów komunalnych do poziomu 60% w stosunku do ilości odpadów wytwarzanych;
- intensyfikacja korzystania i wdrożenia nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych i komunalnych osadów ściekowych, w tym technologii biologicznego i termicznego przekształcania w utworzonych kompleksowych obiektach regionalnych.

Realizacja celów i zadań określonych w Planie Gospodarki Odpadami oceniana będzie w oparciu o sprawozdania z wykonania gminnych planów gospodarki odpadami, dla których podstawowym źródłem będzie Wojewódzki System Odpadowy (WSO) dotyczący wytwarzania i gospodarowania odpadami prowadzony przez marszałka województwa.

Analiza założonych celów i proponowanych działań zawartych w projekcie Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Będzina oraz porównanie ich z celami zawartymi w Polityce Ekologicznej Państwa, Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2014, w aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego 2009 oraz w zaktualizowanym Planie Gospodarki Odpadami powiatu będzińskiego na lata 2007 – 2010 z perspektywą na lata 2011 – 2018 pozwalają stwierdzić, że:

- nie pozostają one w sprzeczności z żadnym z wymienionych dokumentów,
- ich konsekwentna realizacja pozwoli na osiągnięcie celów założonych na wyższym poziomie administracyjnym – powiatowym, wojewódzkim i krajowym.

3. Istniejący stan gospodarki odpadami oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

3.1. Istniejący stan gospodarki odpadami

Odpady komunalne zgodnie z Ustawą z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 145) to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych, pochodzące od innych wytwórców, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach

domowych. Odpady komunalne wytwarzane są przede wszystkim przez gospodarstwa domowe oraz obiekty infrastruktury (handel, usługi i rzemiosło, targowiska, szkolnictwo itp.). Według danych uzyskanych ze sprawozdania z realizacji „Planu gospodarki odpadami dla miasta Będzina” za lata 2009-2010, w 2009 r. zebrano łącznie 26 315,34 [Mg], a w 2010 r. 24 071,35 [Mg] odpadów komunalnych. Zestawienie ilości zebranych odpadów komunalnych przedstawia tab.1.

Tabela 1. Zestawienie ilości odpadów komunalnych zebranych z terenu gminy Będzin [Mg/rok]

Rodzaj odpadów	[Mg]	
	2009 r.	2010 r.
Odpady zmieszane (niesegregowane)	19 635,15	19 124,59
Odpady ulegające biodegradacji	4 151,04* /0**	2 962,82*/0**
Papier i tektura	816,71	342,40
Szkło	303,35	367,76
Tworzywa sztuczne	171,81	195,27
Metal	0,11	0,60
Odpady wielkogabarytowe	621,61	483,31
Odpady niebezpieczne:	8,27	12,97
Tekstylia	19,44	26,28
Odpady komunalne inne	587,85	555,34
RAZEM	26 315,34 / 22 164,3	24 071,35 / 21 108,52

*) Odpady ulegające biodegradacji o kodzie 20 02 01 w 2009 r. stanowiły 4 151,04 Mg/rok, w tym odpady kuchenne o kodzie 20 01 08 - 0,36 Mg/rok, w 2010 r. odpowiednio: 20 02 01 - 2 962,82 Mg/rok, a 20 01 08 - 34,28 Mg/rok,

***) 0 - Przyjęto w obliczeniach Planu

W latach 2009-2010 zebrano porównywalną ilość odpadów komunalnych. Ilość odpadów pozyskiwanych z selektywnej zbiórki w 2009 r. wynosiła 1311 Mg, natomiast w 2010 r. 932 Mg.

Zorganizowanym odbiorem zmieszanych odpadów komunalnych w gminie Będzin objętych jest około 95 % mieszkańców. W gminie stosuje się zbieranie zmieszanych odpadów komunalnych do pojemników, w które wyposażeni są właściciele nieruchomości. Są to pojemniki o pojemności min. 110 l. Odbiór odpadów następuje na podstawie zawartej umowy z uprawnioną firmą odbierającą odpady komunalne, posiadającą aktualne zezwolenia w zakresie odbierania i transportu odpadów komunalnych. Odbiór odpadów z posesji prywatnych odbywa się częstotliwością dostosowaną do potrzeb, nie rzadziej niż raz w miesiącu. W zabudowie wielorodzinnej z częstotliwością dostosowaną do potrzeb nie rzadziej niż dwa razy w tygodniu. Na terenie gminy Będzin prowadzona jest zbiórka odpadów w systemie pojemnikowo workowym. Zbierane są odpady opakowaniowe i surowce wtórne w postaci szkła (białego i kolorowego), papieru i tektury oraz tworzyw sztucznych. W zabudowie wielorodzinnej stosowany jest system pojemnikowy. Przy budynkach spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych ustawione są kontenerowe zestawy pojemników typu „igło”. Na terenie gminy Będzin znajduje się obecnie ok. 100 zestawów.

W zabudowie jednorodzinnej funkcjonuje workowy system zbiórki. Właściciele nieruchomości zbierają wyselekcjonowane odpady do worków dostarczanych przez podmiot obsługujący selektywną zbiórkę. Zbiórka odpadów wielkogabarytowych prowadzona jest przez firmy posiadające stosowne zezwolenia na odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości położonych na terenie gminy. Zbiórka ta prowadzona jest raz na kwartał.

Na terenie gminy Będzin zbierane są odpady niebezpieczne w postaci zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego przez firmy odbierające odpady od właścicieli nieruchomości. Na terenie miasta Będzina zbiórkę zużytego sprzętu prowadzi głównie firma PTHU „Interpromex” Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Paryskiej 11 (nr rejestrowy Głównego Inspektora Ochrony Środowiska 00052682), która prowadzi również na swoim terenie punkt odbioru w/w sprzętu. Ponadto zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1495 z późn. zm.) w zbiórkę zużytego sprzętu włączone są placówki handlu detalicznego i hurtowego. Przy sprzedaży urządzeń i artykułów gospodarstwa domowego, sprzedawcy detaliczni i hurtowi są zobowiązani do nieodpłatnego przyjęcia tego samego rodzaju zużytego sprzętu na zasadzie 1:1.

Przeterminowane leki zbierane są do specjalistycznych pojemników ustawionych

w 22 aptekach na terenie miasta Będzina. Odpady odbierane są przez specjalistyczne firmy i przekazywane do spalarni odpadów. Baterie zbierane są do pojemników ustawionych w 25 placówkach oświatowych oraz w urzędach użyteczności publicznej.

Na terenie gminy Będzin funkcjonuje instalacja odzysku i recyklingu odpadów remontowo-budowlanych o przepustowości docelowej 100 tys. Mg/rok zlokalizowana przy ul. Sieleckiej 93b – właściciel „WIREX” S.J. Obecnie realizowane jest przedsięwzięcie Zakładu Usług Komunalnych Halina Kotuła „Kompostownia Odpadów Zielonych” zlokalizowane przy ul. Kempy 112 w Będzinie. W 2010 r. firma uzyskała zezwolenie Starosty Będzińskiego na odzysk odpadów ulegających biodegradacji. W roku 2009 firma uzyskała decyzję Prezydenta Miasta Będzina określającą środowiskowe uwarunkowania przedsięwzięcia.

Proponowany system gospodarki odpadami

Na system gospodarki odpadami składają się m. in.: zbieranie, transport, odzysk, recykling i unieszkodliwianie odpadów. Zasady, na których będzie opierał się system gospodarki odpadami komunalnymi w gminie Będzin są następujące:

- ustawowa realizacja zadań gminy w sposób uzasadniony ekonomicznie,
- realizacja zadań w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi przez gminę wspólnie z podmiotami, które dostosowały swoją działalność do zmian wprowadzonych w ustawie z dnia 13 września 1996 o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 - tekst jednolity, z późn. zm. Dz. U. z 2006 r. Nr 144, poz. 1042). Jest to system funkcjonujący do czasu wejścia w życie zmiany ustawy o utrzymaniu czystości i porządku. Od dnia 01.01.2012 należy wprowadzać zmiany, które należy uwzględnić w Planie.

Zgodnie z wytyczonymi celami w zakresie odzysku i recyklingu odpadów gmina zapewni objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem selektywnego zbierania i odbierania następujących frakcji odpadów komunalnych:

- opakowań i surowców wtórnych
- odpadów ulegających biodegradacji
- odpadów wielkogabarytowych
- odpadów niebezpiecznych
- odpadów remontowo-budowlanych

Pozostałe frakcje odpadów komunalnych mogą być zbierane łącznie, jako zmieszane odpady komunalne.

Prognozowane zmiany w gospodarce odpadami komunalnymi

Prognozując zmiany ilości i jakości odpadów komunalnych przyjęto następujące założenia:

- nie będą następowały istotne zmiany składu morfologicznego wytwarzanych odpadów komunalnych,
- wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów kształtował się będzie na poziomie 5 % w okresach 5 letnich,
- wzrost poziomu selektywnego zbierania odpadów (w stosunku do całości wytwarzanych odpadów) do 20% w 2018 r., spowoduje zmiany ilości i składu odpadów niesegregowanych; zmniejszy się w nich głównie zawartość papieru, tworzyw sztucznych, szkła i metali,
- ilość pozostałych odpadów w grupie 20 wzrastać będzie średnio o 5 % w okresach 5-letnich (1 % w skali roku).

Zmiany jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów wynikają z głównie z rozwoju gospodarczego. Szacuje się, że wzrost ilości wytwarzanych odpadów w przeliczeniu na jednego mieszkańca w skali roku wyniesie około 1 %.

Ponadto przewiduje się, że będzie następować rozwój selektywnego zbierania oraz segregowania odpadów komunalnych, między innymi w związku z koniecznością wdrażania wymagań dyrektyw unijnych.

Należy również zwiększyć nacisk na działania w kierunku tworzenia ponadgminnych i gminnych systemów odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji.

Prognozowaną ilość odpadów komunalnych dla gminy Będzin w latach 2011-2022 obliczono na podstawie wskaźników charakterystyki ilościowej i jakościowej odpadów komunalnych zawartych w KPGO 2014 i Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego oraz prognozy demograficznej. Prognozę wytwarzania odpadów komunalnych w gminie Będzin w latach 2011–2014 przedstawiono w tab.2.

Tabela 2. Prognozowana ilość wytworzonych odpadów komunalnych na lata 2011-2014 z perspektywą do 2022 r., dla gminy Będzin [Mg/rok]

Lp.	Nazwa strumienia odpadów	2011	2012	2013	2014	2015	2018	2022
1.	Odpady z gospodarstw domowych	14931	15007	15087	15165	15245	15475	15787
2.	Odpady z infrastruktury	6441	6474	6412	6445	6479	6421	6550
Razem		21372	21481	21499	21611	21724	21896	22337
3.	Odpady z ogrodów i parków	682	679	676	672	669	660	647
4.	Odpady z targowisk	171	170	169	168	167	165	162
5.	Odpady z czyszczenia ulic i placów	568	566	563	560	558	550	539
6.	Odpady wielkogabarytowe	873	873	873	873	873	874	874
Razem		23666	23767	23779	23884	23992	24144	24558

3.2. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Brak realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Będzina na lata 2011 – 2014 spowoduje:

- niekontrolowane wprowadzanie odpadów do środowiska, co będzie miało wpływ na wody powierzchniowe i podziemne, gleby, powietrze atmosferyczne i klimat,
- brak postępu w zwiększaniu ilości odzysku odpadów opakowaniowych i surowców wtórnych uzyskanych poprzez system selektywnej zbiórki,
- zwiększenie ilości odpadów składowanych na składowiskach
- brak działań w kierunku ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach
- pogorszenie stanu środowiska (wód podziemnych i powierzchniowych, powierzchni ziemi) na skutek braku prowadzenia zbiórki odpadów niebezpiecznych.
- brak prowadzenia dofinansowania dla mieszkańców do usuwania wyrobów zawierających azbest może prowadzić do opóźnienia usuwania tych materiałów ze środowiska.

Najbardziej niekorzystny wpływ wywierają odpady składowane w środowisku bez żadnych zabezpieczeń na przypadkowych lokalizacjach, czyli tzw. „dzikie składowiska”. Na terenie gminy Będzin mimo, iż podejmowane są działania zmierzające do ich likwidacji wciąż jeszcze można spotkać miejsca gdzie gromadzone są odpady. Porzucanie odpadów w miejscach niedozwolonych, skutkować będzie zanieczyszczeniem środowiska poprzez wypłukiwanie substancji niebezpiecznych do gleby a następnie do wód powierzchniowych i podziemnych. Równocześnie zachodzące w odpadach reakcje ich rozkładu powodują zanieczyszczenie powietrza, w tym uciążliwymi substancjami odorowymi i skażeniami bakteryjnymi. Powstawanie „dzikich składowisk” wynika z niskiej świadomości ekologicznej miejscowej społeczności i braku objęcia 100% mieszkańców wywozem odpadów.

Poza bezpośrednim oddziaływaniem na środowisko a pośrednim na zdrowie ludzi „dzikich składowisk” również nieprawidłowo prowadzona gospodarka odpadami powoduje negatywne skutki w środowisku. W przypadku braku możliwości oddawania wyselekcjonowanych przez mieszkańców odpadów niebezpiecznych do punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych, będą one przechodziły do strumienia odpadów komunalnych i wraz z nimi będą składowane na składowiskach. Substancje niebezpieczne zawarte w odpadach będą w sposób zasadniczy utrudniały wszystkie procesy technologiczne gospodarowania odpadami tj.: kompostowanie, termiczne przekształcanie, wytwarzanie paliwa alternatywnego z odpadów komunalnych, składowanie, oczyszczanie ścieków itp. Będą również ograniczać odzysk surowców i materiałów zawartych w odpadach.

Poza wymienionymi wyżej skutkami ekologicznymi i materiałowymi brak prawidłowej i nowoczesnej gospodarki odpadami komunalnymi będzie oddziałował negatywnie na postawy mieszkańców gminy.

Wpływ Planu Gospodarki Odpadami na środowisko uzależniony jest od stopnia jego faktycznej realizacji. Poniżej przedstawiono wpływ PGO na poszczególne elementy środowiska istotne z punktu gospodarki odpadami.

Wpływ na powierzchnię ziemi

W przypadku braku realizacji określonych w PGO celów, działań i zadań zawartych w harmonogramie nastąpi negatywne oddziaływanie wytwarzanych odpadów na powierzchnię ziemi. Brak zintensyfikowania systemu selektywnej zbiórki bezpośrednio wpłynie na zwiększenie ilości odpadów kierowanych do składowania. Pociąga to za sobą obciążenie powierzchni ziemi oraz zwiększenie zapotrzebowania na powierzchnię przeznaczoną pod składowanie odpadów. Należy natomiast dążyć do minimalizacji ilości odpadów składowanych na składowiskach. Szczególny nacisk należy położyć na selektywną zbiórkę i właściwe zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych, gdyż odpady te pozostając w strumieniu odpadów komunalnych utrudniają ich dalsze zagospodarowanie, a dostając się bezpośrednio do środowiska zanieczyszczają glebę.

Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne

Nieprawidłowa gospodarka odpadami komunalnymi w gminie zwiększy wpływ odpadów na środowisko gruntowo-wodne. Brak objęcia wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym odbiorem wszystkich rodzajów odpadów komunalnych może przyczynić się do powstawania tzw. dzikich wysypisk, powodując przenikanie zanieczyszczeń do wód gruntowych. Pozostawienie odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych spowoduje agresywność odcieków ze składowiska odpadów. W przypadku gdy zanieczyszczone wody odciekowe wydostaną się poza urządzenia technologiczne składowiska będą stanowić zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych. Migracja zanieczyszczeń poprzez wody postępuje bardzo szybko.

Wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat

Brak realizacji celów i zadań Planu Gospodarki Odpadami m. in. w zakresie ograniczenia składowania odpadów ulegających biodegradacji w znaczny sposób spowoduje emisję gazów składowiskowych do atmosfery. Emisja ta zatem zwiększy efekt cieplarniany, który w skali globalnej powoduje zmiany klimatyczne powodując negatywny wpływ na stan środowiska. Ponadto nieprawidłowe zagospodarowywanie odpadów przez mieszkańców gminy poprzez ich spalanie w instalacjach do tego nieprzeznaczonych zwiększy emisję pyłów i gazów do atmosfery. Składowanie odpadów na tzw. dzikich wysypiskach doprowadzi do pogorszenia jakości powietrza.

Wpływ na przyrodę ożywioną

Wpływ realizacji założeń Planu w zakresie oddziaływania na przyrodę ożywioną wiąże się przede wszystkim ze zmniejszeniem ilości odpadów kierowanych do składowania. W przypadku niezrealizowania PGO zwiększenie powierzchni potrzebnej do składowania może spowodować zaburzenia ekosystemu, zmniejszyć możliwości osiedlania się nowych siedlisk ptaków, owadów, płazów czy gadów na danym terenie co wpływa na bioróżnorodność organizmów.

Wpływ na zasoby naturalne

Brak prowadzenia segregacji odpadów i poddawania ich następnie procesom odzysku celem ponownego wykorzystania lub odzyskania energii zawartej w odpadach spowoduje w skali globalnej

konieczność zwiększenia wydobycia surowców naturalnych. Jednocześnie wiąże się to ze zwiększeniem zużycia energii i wody niezbędnej do pozyskania dóbr naturalnych oraz wytworzenia nowych produktów.

4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Ochrona poszczególnych komponentów środowiska może pociągać za sobą konieczność realizacji inwestycji, które mogą mieć negatywny wpływ na inne komponenty środowiskowe. Wśród najbardziej zagrożonych znajdują się m.in. liczne tereny zielone parków i lasów występujące w obrębie gminy.

Na terenie miasta Będzina ogólna powierzchnia lasów i gruntów leśnych wynosi około 191 ha, z czego 109 ha pozostaje w administracji Lasów Państwowych Nadleśnictwa Gołonóg. Las komunalny zajmuje około 53 ha, a pozostałą część (około 29 ha) stanowią lasy niepaństwowe. W zachodniej części miasta znajduje się największy kompleks leśny - Las Grodziecki.

Na terenie Będzina wyróżnić można fragmentaryczne płaty łągu wiązowo - jesionowego, dobrze zachowane zbiorowiska grądu oraz niewielkie powierzchniowo fitocenozy kwaśnej i żyznej buczyny niżowej.

Na obszarze gminy występują również obszary zieleni urządzonej, o łącznej powierzchni 123,3 ha, z czego około 66,5 ha przypada na parki:

- Park przy ulicy Paryskiej / Kołtąja (powierzchnia 2,0 ha),
- Park „Koszelew” (powierzchnia 4,92 ha),
- Park przy ulicy Krakowskiej (powierzchnia 2,41 ha),
- Park „Małpi Gaj” (powierzchnia 9,12 ha),
- Park „Rozkówka” (powierzchnia 28,90 ha),
- Park przy ulicy Rewolucjonistów (powierzchnia 4,37 ha),
- Park „Niska Syberka” (powierzchnia 11,62 ha),
- Park przy Pałacu Ciechanowskich w Grodźcu (5,69 ha),
- Park przy Pałacu Mieroszewskich w Gzichowie (2,62).

Około 42,2 ha na skwery i zieleńce występujące głównie w Śródmieściu, natomiast około 14,6 ha zajmuje zieleń w pasach drogowych dróg gminnych.

5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu związane są z zasobami przyrodniczymi, zanieczyszczeniem powietrza, hałasem, zagrożeniem wód powierzchniowych i podziemnych oraz gospodarką odpadami. Na terenie gminy Będzin obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.) to:

1. Pomniki przyrody:

- ul. Brzozowicka 54a - Lipa szerokolistna.
- ul. Sienkiewicza - Perelkowiec japoński (*Sophora japonica*) - siedem okazów,
- ul. Mickiewicza, Park Ciechanowskich- Antypka (*Cerasus mahaleb*) – dwa okazy, akacja, Jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*) – siedem okazów, buk pospolity, Grab pospolity (*Carpinus betulus*) – trzy okazy, Jesion wyniosły forma płacząca, wiąz górski, Klon pospolity odmiana czerwona (*Acer platanoides* var. *rubra*) – trzy okazy, Żywotnik zachodni (*Thuja occidentalis*), Klon jawor (*Acer pseudoplatanus*) - dwa okazy, Wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*), Kasztanowiec zwyczajny (*Aesculus hippocastanum*), Kasztanowiec zwyczajny (*Aesculus hippocastanum*) aleja: 48 sztuk, Buk zwyczajny (*Fagus sylvatica*) – trzy okazy, Buk pospolity, Miłorząb dwukłapowy (*Ginkgo biloba*), Dereń jadalny, Dąb szypułkowy (*Quercus*

robur) – pięć okazów, Korkowiec amurski (*Phellodendron amurense*), Klon pospolity (*Acer platanoides*), Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*).

2. Obszary chronionego krajobrazu o łącznej powierzchni 303,3 ha. Są to Góra Zamkowa, Góra Św. Doroty i Las Grodziecki

- Góra św. Doroty (pow. 147,3 ha) jest najwyższym punktem w mieście (381 m n. p. m.) i wspaniałym punktem widokowym, o bardzo dużych walorach krajobrazowych. Wśród walorów przyrodniczych należy zwrócić uwagę na dobrze wykształcone zarośla śródpolne, zwane czyżniami oraz pozostałości muraw kserotermicznych. W drzewostanie dominują brzozy brodawkowate, robinie akacjowe, buki, dęby, jesiony, klony. Na szczytowej polanie stoi kościółek z 1653 r.
- Las grodziecki (149,3 ha) obszar obejmuje kompleks leśny, w którym dominują siedliska lasowe. Wzdłuż cieków i zagłębień wykształcają się siedliska łęgowe, a wyjątkowo - w miejscach stagnacji i utrudnionego odpływu wód - spotyka się siedliska o charakterze olsów. W drzewostanie występują głównie jesiony, jawory, klony, brzozy, dęby szypułkowe, sosny i świerki. W większości to drzewa nie przekraczające 100 lat. W środkowej części kompleksu znajdują się rozległe fragmenty wilgotnych łąk wilgotnych, gdzie występują liczne zagłębienia wodne. W pobliżu leśniczówki znajduje się wywierzyisko, w którym wytrąca się martwica wapienna. Porastają ją liczne mszaki oraz skrzyp błotny.

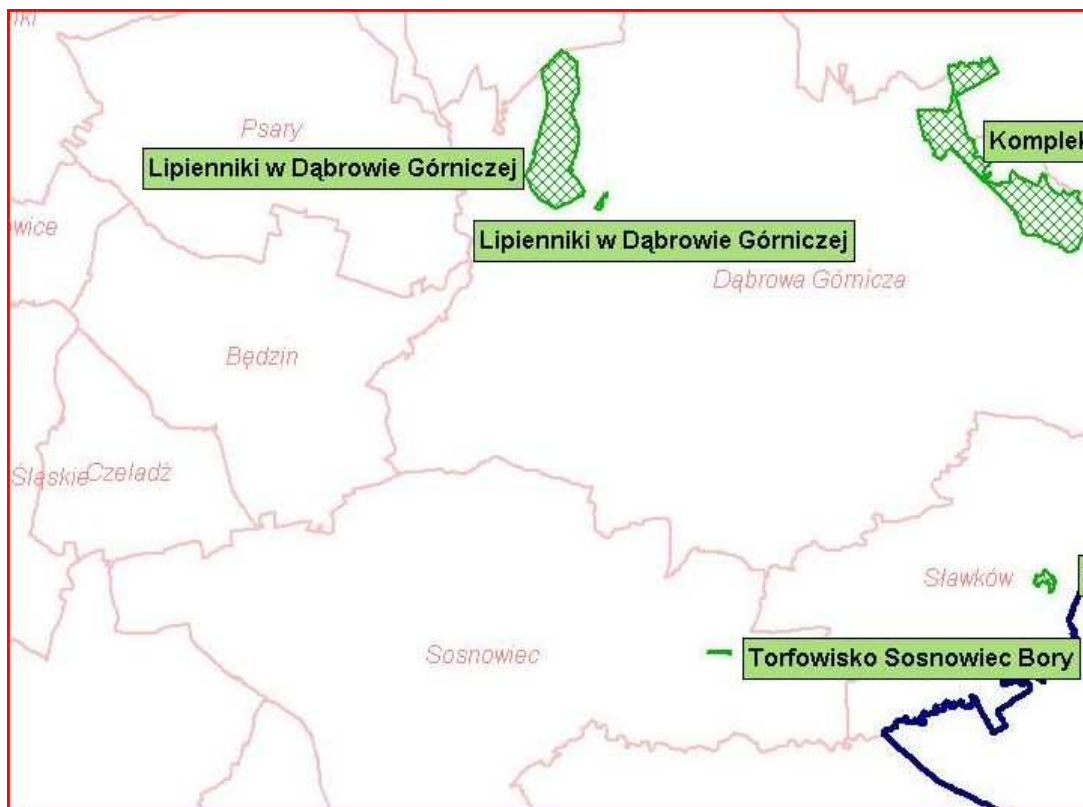
Las grodziecki jest jedyną ostoją fauny leśnej w mieście. Występują tu gatunki ptaków związane z takim środowiskiem jak: myszołów, jastrząb, strzyżyk, dzięcioł duży, grubodziób. Spośród ssaków można spotkać sarnę, lisa dzika.

3. Użytki ekologiczne (obecne i planowane):

- „Rozkówka” na terenie parku „Rozkówka” o powierzchni planowanego użytku ~22ha
- „Łagisza-Odkrywkowa” o powierzchni planowanego użytku ~19ha
- leżący w północno zachodniej części miasta (na północ od KWK „Grodziec”) o powierzchni planowanego użytku ~52ha
- „Przy ul. Bory” o powierzchni planowanego użytku ~5,5ha
- „Łąki przy ul. Dąbrowskiej” o powierzchni planowanego użytku ~14,5ha
- "Łęg w rejonie osiedla przy ul. Namiarkowej" o powierzchni planowanego użytku ~15ha
- „Przy rzece Krynicy” o powierzchni planowanego użytku ~5ha
- Obszar chronionego krajobrazu „Warpie” o powierzchni ~15,5ha.

4. Obszary Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000

Najbliższym zlokalizowanym obszarem sieci NATURA 2000 do miasta Będzina są Lipienniki w Dąbrowie Górniczej (rys. 1).

Rysunek 1. Lokalizacja obszarów Natura 2000 – w okolicy Miasta Będzina

Obszar ten obejmuje dwie enklawy położone we wschodniej części miasta Dąbrowa Górnicza. Teren wypełniony utworami polodowcowymi styka się tutaj z utworami środkowotriasowymi, budującymi Próg Śródkowotriasowy otaczający Kotlinę Dąbrowską od północy. Pierwsza enklawa zlokalizowana jest na wschodnim obrzeżu nieczynnego wyrobiska piasku podsadzowego "Kuźnica Wareżyńska", w którego większej części utworzony został zbiornik zaporowy o nazwie "Kuźnica Wareżyńska - Pogoria IV" - (największy z "Pogorii"). Obszar ten (pow. ok. 294 ha) ma dość urozmaiconą morfologię. Pola piaszczyste, pozostałe po eksploatacji tworzą czasem deniwelacje dochodzące do kilku metrów. Występują tutaj zarówno podmokłe niecki, jak również różnych rozmiarów zbiorniki zasilane przez lokalne wysięki, a z drugiej strony siedliska otwartych suchych piasków. Stąd też roślinność ma tutaj układ mozaikowy. W tych najwilgotniejszych miejscach wykształciły się specyficzne zbiorowiska o charakterze młak. Rozrzucone są one w obrębie całego obszaru, a ich stan zachowania zależny jest od poziomu wody. Na mokrych piaskach występuje liczna grupa gatunków roślin naczyniowych objętych ochroną prawną. Lipiennik Loesela występuje tutaj w różnych układach, ale najczęściej ze skrzypem pstrym i mszakami. Ponadto charakterystycznym rysem tych zbiorowisk jest pojawiająca się również w miejscach podmokłych wierzba rokita. Najbardziej na wschód położone obrzeże wyrobiska wraz ze skarpą stanowiącą brzeg wyrobiska skolonizowane zostało przez gatunki leśne. Głównymi komponentami tworzącymi te zbiorowiska są: sosna zwyczajna i brzoza brodawkowata. Obiekt jest bardzo atrakcyjny krajobrazowo i kontrastuje z krajobrazem typowo przemysłowym.

Druga enklawa, o powierzchni 2,42 ha, zlokalizowana jest ok. 1 km na SE od granic poprzedniej i położona jest w dolinie potoku Trzebyczka będącego lewobrzeżnym dopływem Czarnej Przemyśi, pomiędzy dzielnicami Antoniów i Piła Ujejska. Jest to charakterystyczna niecka stanowiąca część starorzecza. Analizowany obszar ograniczony jest od południa i południowego zachodu piaszczystą skarpą, którą porasta bór sosnowy. Od strony wschodniej i zachodniej sąsiaduje ze zbiorowiskami łąkowymi, natomiast od północy z użytkami zielonymi ze zbiorowiskami łąkowymi i szuwarowymi. Wykształciły się tutaj torfowiska niskie i przejściowe. Największym zagrożeniem dla tych obszarów jest zmiana stosunków

hydrologicznych.

Zagrożeniem dla przyrody gminy Będzin są:

- emisja spalin wynikająca z ruchu samochodowego na sieci dróg,
- emisja pyłów i szkodliwych gazów z silnie uprzemysłowionego Śląska,

Na przyrodę gminy Będzin oddziaływać będą głównie przedsięwzięcia inwestycyjne określone w POŚ. Oddziaływanie to występować będzie przede wszystkim na etapie realizacji inwestycji. Związane będzie z koniecznością wykorzystania ciężkiego sprzętu oraz prowadzeniem prac ziemnych.

Na terenie gminy występują również zagrożenia dla innych komponentów środowiska naturalnego. Poniżej przedstawiono zagrożenia dla lasów, gleb, wód, hałasu oraz gospodarki odpadami.

Lasy

Dla powierzchni lasów główne zagrożenia związane są z pożarami (I klasa zagrożenia pożarowego). Pewne zagrożenie mogą powodować także szkodniki. W związku z realizacją inwestycji zagrożeniem może być zanieczyszczenie substancjami ropopochodnymi w wyniku awarii wykorzystywanego sprzętu i środków transportu, zanieczyszczenie powstającymi odpadami lub niewłaściwie przechowywanymi materiałami.

Gleby

Zanieczyszczenia gleb na terenie gminy Będzin mogą być związane z obecnością dzikich wysypisk, nieszczelnych zbiorników bezodpływowych oraz możliwością odprowadzania ścieków bezpośrednio do środowiska. W związku z realizacją inwestycji zagrożeniem może być zanieczyszczenie substancjami ropopochodnymi w wyniku awarii wykorzystywanego sprzętu i środków transportu. Problemem mogą być także niewłaściwie prowadzone roboty ziemne oraz powstające odpady.

Wody powierzchniowe i podziemne

Głównym zagrożeniem dla wód zarówno powierzchniowych jak i podziemnych na terenie gminy są ścieki bytowo-gospodarcze nieodprowadzane siecią kanalizacyjną. Ponadto istotne źródło zanieczyszczenia wód stanowią zanieczyszczenia obszarowe. Do tej znaczącej grupy zaliczają się zanieczyszczenia trafiające do środowiska wodnego z wodami opadowymi z terenów zurbanizowanych, z obszarów nieposiadających kanalizacji miejskiej, zanieczyszczenia będące skutkiem działalności rolniczej oraz z obszarów leśnych. Zanieczyszczenia pochodzące z obszarów wiejskich związane są zarówno z działalnością bytową człowieka, jak też produkcją rolną. Do głównych zanieczyszczeń pochodzących z rolnictwa należy zaliczyć przede wszystkim substancje biogenne, czyli związki azotu i fosforu, oraz w mniejszym stopniu pestycydy stosowane w ochronie upraw. Ponadto ścieki z terenów rolniczych stanowią zagrożenie sanitarne.

Zanieczyszczenie powietrza

Podstawowym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy Będzin jest komunikacja samochodowa oraz przemysł. W wyniku spalania paliw w silnikach samochodowych do atmosfery przedostają się zanieczyszczenia gazowe: tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla i węglowodory (szczególnie benzen) oraz pyły zawierające m. in. związki ołowiu, kadmu, niklu i miedzi. W okresie zimowym, zanieczyszczenia komunikacyjne mogą powodować powstawanie smogu a w okresie letnim tzw. smogu fotochemicznego. Zanieczyszczenia emitowane przez pojazdy w wyniku reakcji fotochemicznej przyczyniają się do tworzenia ozonu przyziemnego. Największa emisja tych zanieczyszczeń zlokalizowana jest w rejonach dróg o dużym natężeniu ruchu.

Hałas

Gmina Będzin leży na skrzyżowaniu dwóch dużych tras szybkiego ruchu: drogi krajowej nr 94 z Wrocławia do Krakowa z drogą krajową nr 86 z Katowic do, Warszawy, które stanowi główne źródło emisji hałasu na omawianym terenie. W związku z realizacją inwestycji zagrożeniem może być zwiększona emisja hałasu pochodząca z maszyn i środków transportu wykorzystywanych w trakcie prac.

Gospodarka odpadami

Podstawową metodą unieszkodliwiania odpadów komunalnych w gminie Będzin podobnie jak i w całym kraju jest ich składowanie. Odpady zmieszane zebrane z terenu gminy trafiają głównie na składowiska odpadów komunalnych w Sosnowcu i Siemianowicach Śląskich. Na terenie gminy zorganizowanym odbiorem zmieszanych odpadów komunalnych objęte jest 95% mieszkańców gminy. Na terenie gminy występują dzikie wysypiska odpadów. Problemy gospodarki odpadami komunalnymi związane są z niepełnym systemem zbierania tych odpadów. W związku z realizacją inwestycji zagrożeniem może być niewłaściwe gospodarowanie wytwarzanymi odpadami.

6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Cele w zakresie gospodarki odpadami wynikające z dyrektyw Unii Europejskiej zostały uwzględnione w projekcie Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016. Cele te znalazły odzwierciedlenie w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami, Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego oraz w Planie Gospodarki Odpadami dla powiatu będzińskiego. Hierarchiczna zgodność celów w ww. dokumentach nadrzędnych z opracowywanym na szczeblu gminnym projekcie Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Będzina sprawia, że cele wspólnotowe zostały w nim uwzględnione.

W tab. 3 przedstawiono zgodność założonych celów z Krajowym Planem Gospodarki odpadami KPGO.

Tabela 3. Ocena zgodności celów zawartych w projekcie PGO dla gminy Będzin z KPGO 2014

Cele zawarte w KPGO 2014	Cele zawarte w projekcie PGO dla gminy Będzin	Ocena zgodności
<p>– objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców, – zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, dla którego minimalne wymagania określono w KPGO2014, – zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max. 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie działań zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi, • Objęcie wszystkich mieszkańców gminy systemem odbierania odpadów komunalnych • Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy możliwości selektywnego zbierania odpadów, • Wdrożenie i rozwój innych niż składowanie technologii zagospodarowania odpadów, w tym technologii biologicznego i termicznego przekształcania. • Utworzenie organizacyjnych struktur ponadgminnych zarządzających gospodarką odpadami komunalnymi w ramach regionalnych systemów, 	<p>Całkowita zgodność</p>
<p>- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych: - w 2013 r. więcej niż 50%, - w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Propagowanie przydomowego kompostowania odpadów ulegających biodegradacji poprzez akcje edukacyjne, • Selektywne zbieranie odpadów ulegających biodegradacji z pielęgnacji terenów zielonych (w przypadku, gdy nie ma technicznych możliwości przydomowego kompostowania), • Ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania: <ul style="list-style-type: none"> - w 2013 r. nie więcej niż 50%; - w 2020 r. nie więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. 	<p>Całkowita zgodność</p>

7. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W Planie Gospodarki Odpadami dla Miasta Będzina na lata 2011 – 2014 z perspektywą do 2022 r. ujęte zostały zadania inwestycyjne i pozainwestycyjne mające na celu usprawnienia gospodarki odpadami w gminie.

Identyfikację i ocenę poszczególnych zadań dokonano w tzw. macierzach skutków środowiskowych, które są syntetycznym zestawieniem pozytywnych, negatywnych, bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długo- terminowych, stałych i chwilowych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska takie jak: różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne. Oceniono także wpływ na zdrowie ludzi oraz zabytki i dobra materialne.

Poniżej w tab. 4 przedstawiono skutki środowiskowe proponowanych zadań na elementy ochrony środowiska. Wpływ określono jako:

- + oddziaływanie dodatnie,
- (+) oddziaływanie dodatnie warunkowe lub b. słabe,
- 0 brak oddziaływania,
- oddziaływanie negatywne,
- (-) oddziaływanie negatywne warunkowe lub b. słabe.

Tabela 4. Skutki środowiskowe oddziaływania przedsięwzięć określonych w PGO dla gminy Będzin na poszczególne elementy środowiska

Lp	Opis przedsięwzięcia	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	Zabytki	dobra materialne
1.	Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami	(+)	+	(+)	(+)	+	+	+	+	+	+	(+)	(+)
2.	Sprawozdanie z realizacji Planu Gospodarki Odpadami	0	+	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	0	0	0
3.	Rozbudowa i obsługa systemów zbierania odpadów wielkogabarytowych	(+)	+	+	+	(+)	(+)	+	(+)	0	(+)	0	0
4.	Rozbudowa i obsługa systemów zbierania odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych	(+)	+	+	+	(+)	(+)	+	(+)	0	(+)	0	0
5.	Rozbudowa i obsługa systemów zbierania odpadów przydatnych do recyklingu w tym odpadów opakowaniowych.	(+)	+	+	+	(+)	(+)	+	(+)	0	(+)	0	0
6.	Prowadzenie w sposób ciągły kampanii informacyjnych dotyczących: systemów selektywnego zbierania odpadów ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych, odzysku i unieszkodliwiania odpadów, recyklingu organicznych odpadów.	(+)	+	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami
dla Miasta Będzina na lata 2011 - 2014 z perspektywą do 2022 r.

7.	Podejmowanie działań mających na celu likwidację „dzikich wysypisk”	(+)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	(+)
8.	Propagowanie przydomowego kompostowania odpadów na terenach z zabudową jednorodzinną	(+)	+	+	+	(+)	(-)	0	0	(-)	0	0	0	0
9.	Dofinansowanie usuwania materiałów zawierających azbest poprzez demontaż materiałów zawierających azbest z budynków oraz wywóz i unieszkodliwienie odpadów azbestu	0	+	+	(+)	0	+	(-)	0	0	0	0	0	0
10.	Prawidłowe zagospodarowanie osadów ściekowych	(+)	+	(+)	(+)	+	0	(+)	0	0	0	0	0	0
11.	Kampania informacyjna dotyczącej przejęcia obowiązków odbierania odpadów komunalnych przez gminę	(+)	+	(+)	(+)	(+)	0	(+)	0	0	0	0	0	0
12.	Opracowanie systemu opłat za odbieranie odpadów na terenie gminy	0	+	(+)	(+)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.	Przeprowadzanie przetargu na odbieranie odpadów w tym opracowanie specyfikacji zamówienia	0	+	(+)	(+)	0	0	0	0	0	0	0	0	0

8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie i kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000

Przeprowadzona analiza aktualnego stanu gospodarki odpadami w gminie Będzin pozwala stwierdzić, że w aspekcie oddziaływania na środowisko nie jest on w pełni zadowalający.

Szczególne braki obserwuje się w następujących działaniach:

- zbyt niski poziom selektywnej zbiórki surowców wtórnych,
- słabo rozwinięta zbiórka odpadów biodegradowalnych,
- zbyt niski poziom zbiórki odpadów niebezpiecznych,
- niezadawalający poziom świadomości ekologicznej mieszkańców skutkujący powstawaniem „dzikich wysypisk”.

Zaproponowane w projekcie PGO rozwiązania powinny służyć znaczącej poprawie gospodarki odpadami w gminie Będzin.

Pozytywnym działaniem gminy w zakresie usuwania odpadów zawierających azbest jest stosowanie dopłat do unieszkodliwiania tychże odpadów zeskładowanych na terenie posesji i/lub pochodzących z wymiany lub demontażu pokryć dachowych i elewacji zawierających azbest dla mieszkańców omawianej gminy.

Ponadto realizacja postanowień Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Będzin, jakimi są m. in.

- zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi,
- objęcie zorganizowanym systemem zbierania i odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców,
- wspieranie działań w zakresie rozbudowy systemu selektywnej zbiórki:
 - ✓ odpadów opakowaniowych przydatnych do recyklingu,
 - ✓ odpadów wielkogabarytowych,
 - ✓ odpadów budowlano-remontowych,

- propagowanie przydomowego kompostowania odpadów ulegających biodegradacji poprzez akcje edukacyjne,
przyczyni się do poprawy stanu środowiska naturalnego w gminie.

9. Rozwiązania alternatywne do rozważań zawartych w projekcie planu z uzasadnieniem ich wyboru oraz metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Zaproponowany system gospodarki odpadami dla gminy Będzin spełnia warunki kompleksowego rozwiązywania problemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Obejmuje on wszystkie rodzaje odpadów ze szczególnym rozszerzeniem dotychczasowej działalności na odpady ulegające biodegradacji i niebezpieczne powstające w gospodarstwach domowych. Obie grupy odpadów przenikały dotychczas do zmieszanych odpadów komunalnych i wraz z nimi były składowane na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Powodowało to znaczące zanieczyszczenie odcieków ze składowiska. Poza odpadami niebezpiecznymi i biodegradowalnymi w Planie duży nacisk położono na zintensyfikowanie i rozszerzenie selektywnej zbiórki odpadów o charakterze surowców wtórnych, odpadów wielkogabarytowych i odpadów budowlano-remontowych.

10. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzenia

Wdrażanie Planu Gospodarki Odpadami będzie podlegało ocenie w zakresie określenia stopnia wykonania przedsięwzięć i działań, określenia stopnia realizacji przyjętych celów, oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem, a także analizy przyczyn tych rozbieżności. Organ wykonawczy gminy zgodnie z ustawą o odpadach ma obowiązek przygotowania co 2 lata sprawozdania z realizacji Planu Gospodarki Odpadami. Na podstawie tych sprawozdań możliwa będzie ocena realizacji poszczególnych celów, działań i zadań określonych w harmonogramie w Planie Gospodarki Odpadami dla gminy Będzin. Dane analizowane na bieżąco pozwolą na rozpoznanie trudności i ewentualnych opóźnień w realizacji konkretnych przedsięwzięć, szczególnie inwestycyjnych oraz na ocenę zaangażowania poszczególnych ogniw odpowiedzialnych za ich wykonanie.

Sprawozdanie to przedkładane Radzie Gminy będzie podstawą aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami. Ustawa o odpadach wymaga, aby plany gospodarki odpadami aktualizowane były nie rzadziej niż raz na 4 lata.

W ocenie realizacji Planu pomocne będą także wskaźniki (mierniki) stanu środowiska. Poniżej w tab. 5 przedstawiono zaproponowane w Planie Gospodarki Odpadami dla gminy Będzin na lata 2011 – 2014 istotne wskaźniki monitorowania realizacji dokumentu.

Tabela 5. Wskaźniki monitorowania Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Będzin

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Wartość w 2010 r.	Zakładana wartość w 2011 r.
1.	Odsetek masy zbieranych odpadów komunalnych w stosunku do masy powstających odpadów	%	89,6	100
2.	Odsetek odpadów komunalnych zbieranych selektywnie	%	7,0	11,0
3.	Odsetek mieszkańców gminy objętych umowami na odbieranie odpadów	%	95	100
4.	Odsetek mieszkańców gminy objętych systemem selektywnego zbierania odpadów	%	95	95
5.	Liczba legalnych	szt.	0	0

	składowisk odpadów komunalnych nie spełniających wymogów technicznych			
6.	Odsetek składowanych bez przetworzenia zmieszanych odpadów komunalnych	%	87,5*	78
7.	Liczba czynnych składowisk odpadów komunalnych	szt.	0	0
8.	Ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji	% w stosunku do wytw. w 1995r.	0	35
9.	Wydzielenie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych	% w stosunku do całk. ich ilości w zmieszanych odpadach komunalnych	6,5	60
10.	Poziom selektywnego zbierania odpadów (surowców wtórnych)	% w stosunku do całk. ilości wytwarzanych odpadów komunalnych	4,0	11,0
11.	Poziom selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych	% w stosunku do całk. ilości wytworzonych odpadów wielkogabarytowych	55	45
12.	Łączna przepustowość istniejących kompostowni odpadów zielonych	tys. Mg/rok	0	0
13.	Masa wytworzonych komunalnych osadów ściekowych	tys. Mg suchej masy	3,9	4,0
14.	Odsetek komunalnych osadów ściekowych zagospodarowanych	%	100	100

* - pozostała część kierowana jest do sortowania

W oparciu o powyższe wskaźniki możliwy jest monitoring i ocena realizacji zamierzonych celów przedstawionych w niniejszym Planie. Istnieje możliwość korygowania zaprojektowanego zestawu wskaźników w trakcie prowadzenia monitoringu, w zależności od bieżących potrzeb.

11. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Problemy transgranicznego oddziaływania na środowisko mogą mieć miejsce w terenach przygranicznych np. na drodze przechodzenia zanieczyszczeń wód powierzchniowych powodowanych odpadami lub oddziaływanie na atmosferę ze strony składowisk odpadów.

Gmina Będzin nie jest położona w obszarze przygranicznym, a realizacja projektowanych przedsięwzięć w ramach PGO nie tworzy żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach PGO dla gminy Będzin ma charakter lokalny i ewentualne negatywne oddziaływanie projektowanych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie sporządzania prognozy stwierdzono, że realizacja działań określonych w projekcie Planu nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Będzina na lata 2011 – 2014 z perspektywą do 2022 r. została przeprowadzona w celu określenia zagrożeń dla środowiska założonych w nim celów i zadań. Prognozę została wykonana zgodnie z Ustawą z dnia 3 października 2008 r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227).

W przedmiotowym opracowaniu poddano analizie zakres, zawartość, cele i zadania przedstawione w projekcie planu i stwierdzono, że pokrywają się one z krajowymi i międzynarodowymi dokumentami, związanymi z gospodarką odpadami.

Brak realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Będzina na lata 2011 – 2014 z perspektywą do 2022 r. spowoduje:

- niekontrolowane wprowadzanie odpadów do środowiska, co będzie miało wpływ na wody powierzchniowe i podziemne, gleby, powietrze atmosferyczne i klimat,
- brak postępu w zwiększaniu ilości odzysku odpadów opakowaniowych i surowców wtórnych uzyskanych poprzez system selektywnej zbiórki,
- zwiększenie ilości odpadów składowanych na składowiskach
- brak działań w kierunku ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach
- pogorszenie stanu środowiska (wód podziemnych i powierzchniowych, powierzchni ziemi) na skutek braku prowadzenia zbiórki odpadów niebezpiecznych,
- brak prowadzenia dofinansowania dla mieszkańców do usuwania wyrobów zawierających azbest może prowadzić do opóźnienia usuwania tych materiałów ze środowiska.

Najbardziej niekorzystny wpływ wywierają odpady składowane w środowisku bez żadnych zabezpieczeń na przypadkowych lokalizacjach, czyli tzw. „dzikie składowiska”. Na terenie gminy Będzin występują „dzikie wysypiska”. Porzucanie odpadów w miejscach niedozwolonych, skutkować będzie zanieczyszczeniem środowiska poprzez wypłukiwanie substancji niebezpiecznych do gleby a następnie do wód powierzchniowych i podziemnych. Równocześnie zachodzące w odpadach reakcje ich rozkładu powodują zanieczyszczenie powietrza, w tym uciążliwymi substancjami odorowymi i skażeniami bakteryjnymi. Powstawanie „dzikich składowisk” wynika z niskiej świadomości ekologicznej miejscowej społeczności i braku objęcia wszystkich mieszkańców wywozem odpadów.

Przeprowadzona analiza aktualnego stanu gospodarki odpadami w gminie Będzin pozwala stwierdzić, że w aspekcie oddziaływania na środowisko nie jest on w pełni zadowolający.

Szczegółne braki obserwuje się w następujących działaniach:

- zbyt niski poziom selektywnej zbiórki surowców wtórnych,
- słabo rozwinięta zbiórka odpadów biodegradowalnych,
- zbyt niski poziom zbiórki odpadów niebezpiecznych,
- niezadawalający poziom świadomości ekologicznej mieszkańców skutkujący powstawaniem „dzikich wysypisk”.

Na terenie gminy Będzin obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.) to pomniki przyrody, obszary chronionego krajobrazu- Góra Zamkowa, Góra Św. Doroty i Las Grodziecki oraz użytki ekologiczne wymienione w rozdziale 5 pkt. 3. Aby ograniczyć potencjalny negatywny wpływ odpadów na powyższe formy ochrony przyrody, konieczne jest wprowadzenie założeń projektu Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Będzin, który zakłada realizację następujących działań:

- zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi,

- objęcie zorganizowanym systemem zbierania i odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców,
- wspieranie działań w zakresie rozbudowy systemu selektywnej zbiórki:
 - ✓ odpadów opakowaniowych przydatnych do recyklingu,
 - ✓ odpadów wielkogabarytowych,
 - ✓ odpadów budowlano-remontowych,
- propagowanie przydomowego kompostowania odpadów ulegających biodegradacji poprzez akcje edukacyjne,

Wdrażanie Planu Gospodarki Odpadami będzie podlegało ocenie w zakresie określenia stopnia wykonania przedsięwzięć i działań, określenia stopnia realizacji przyjętych celów, oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem, a także analizy przyczyn tych rozbieżności. Organ wykonawczy gminy zgodnie z ustawą o odpadach ma obowiązek przygotowania co 2 lata sprawozdania z realizacji Planu Gospodarki Odpadami. Na podstawie tych sprawozdań możliwa będzie ocena realizacji poszczególnych celów, działań i zadań określonych w harmonogramie w Planie Gospodarki Odpadami dla gminy Będzin. Dane analizowane na bieżąco pozwolą na rozpoznanie trudności i ewentualnych opóźnień w realizacji konkretnych przedsięwzięć, szczególnie inwestycyjnych oraz na ocenę zaangażowania poszczególnych ogniw odpowiedzialnych za ich wykonanie.

Zgodnie z Ustawą z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2011 r., nr 152, poz.897) omawiany plan gospodarki odpadami w gminie przestanie obowiązywać najpóźniej do 30 czerwca 2013 roku, kiedy to zaczyna funkcjonować nowy system gospodarowania odpadami w oparciu o uchwalone nowe regulaminy utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

Wykorzystane materiały

- 1) Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla miasta Będzina na lata 2011- 2014 z perspektywą do 2022 r.
- 2) Aktualizacja Planu gospodarki odpadami Powiatu będzińskiego na lata 2011-2014.
- 3) Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego 2009
- 4) Krajowy Plan Gospodarki Odpadami KPGO 2014.
- 5) Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.